

заходів Євро-2012 : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. (17–19 листоп. 2008 р., с. Гута, резиденція «Синьогора»). – Івано-Франківськ : ПЮІ ЛьвДУВС, 2009. – 203 с.

6. Скакун О. Ф. Теория государства и права : учебник / О. Ф. Скакун. – Харьков : Консум ; Ун-т внутр. дел, 2000. – 704 с.

7. Корупційні ризики в діяльності державних службовців : роз'яснення М-ва юстиції України від 12.04.2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0026323-11>.

Одержано 02.04.2015

УДК 342.92

Владислав Олегович НЕВЯДОВСЬКИЙ,

доцент кафедри адміністративного права та процесу Харківського національного університету внутрішніх справ

АДМІНІСТРАТИВНІ ПОСЛУГИ: ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ РЕАЛІЇ

Ефективність соціальних перебудов прямо пов'язана з оновленням інструментів організації суспільства, одним із яких є інституції публічного управління, який на сьогоднішній день знаходиться в процесі реформування, започаткованого Концепцією адміністративної реформи в Україні [1]. Конституція України [2] проголошує головним обов'язком держави утвердження і забезпечення прав і свобод людини і громадянина, а також встановлює керівний загально-правовий принцип верховенства права (стаття 8), покладений в основу такої діяльності органів державної влади. Відтак, саме на органи державної влади покладається обов'язок забезпечення прав і свобод людини і громадянина, шляхом застосування комплексу інструментів як правового, так і організаційного характеру. На окресленому вище шляху вже створено досить багато.

Стосовно правового інструментарію, то тут визначальною ознакою розвитку законодавства, зокрема адміністративного, є те, що у демократичних країнах має місце його спрямованість на забезпечення прав і законних інтересів осіб у відносинах із державою та її органами. Разом із тим, не потребує свого доведення той факт, що однією із найбільш витребуваних сфер діяльності держави у напрямі забезпечення прав і свобод людини і громадянина є надання адміністративних послуг – результат здійснення

владних повноважень суб'єктом надання адміністративних послуг за заявою фізичної або юридичної особи, спрямований на набуття, зміну чи припинення прав та/або обов'язків такої особи відповідно до закону [3]. Зазначене є яскравим прикладом організаційного інструментарію, що активно використовується у правових країнах, до яких ми відносимо й нашу державу.

У процесі надання адміністративних послуг приймає участь велика кількість органів виконавчої влади. Однак, на переконання автора даних тез, визначальним серед них є саме Державне агентство з питань електронного урядування України (далі - Держагенство), яке створене у липні 2014 року. Правовою основою діяльності вказаного органу є постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Державне агентство з питань електронного урядування України» [4]. Впровадження електронного урядування, створення електронного уряду та становлення е-демократії передбачають нові форми організації діяльності та взаємодії державних органів з громадянами та організаціями. Основними завданнями розвитку електронного урядування відповідно до законів України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки», «Про Національну програму інформатизації» та Концепції розвитку електронного урядування в Україні, є:

- удосконалення нормативно-правового забезпечення;
- розроблення та впровадження концептуальних засад інтегрованої системи «Електронний Уряд»;
- забезпечення ефективності та якості адміністративних послуг населенню та бізнесу, що надаються за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій шляхом переведення адміністративних послуг в електронний вид;
- створення системи електронної взаємодії державних органів;
- впровадження в діяльність державних органів типових організаційно-технологічних рішень та забезпечення їх ефективного функціонування тощо.

Проте, на окресленому вище шляху реформ у сфері електронного урядування, а відтак й надання адміністративних послуг, є ряд перепон:

1. Система прийняття рішення по адміністративній процедурі. Одне з багатьох завдань Держагенства - переведення в

електронний вигляд найбільш затребуваних адміністративних послуг, які громадяни отримують від держави. Наприклад, виписка з державного земельного кадастру - одна з наймасовіших адміністративних послуг в Україні, щорічно таких виписок надається близько мільйона. Щоб перевести паперову адміністративну послугу у електронний формат, потрібно близько 3–4 місяці. З них технічна частина складає 10 відсотків часу - решту часу йде на підготовку правових засад такої діяльності. Адже, для реалізації кожної послуги в електронному вигляді повинні бути внесені зміни у відповідні нормативно-правові акти. Основна перешкода на цьому напрямі - громіздка система прийняття рішень, що діє в країні.

2. Недостатня роз'яснювальна робота зі сторони органів державної влади. У вересні 2014 року Держагентство провело дослідження з використання адміністративних послуг громадянами. Висновки невтішні: люди у своїй більшості не проінформовані про те, які саме адміністративні послуги вони можуть отримати від держави в режимі онлайн. А ті, хто обізнані, не проявляють особливої активності. Підтвердження тому - величезні черги у держструктурах. Мають місце й правові прогалини у цьому питанні. Наприклад, сьогодні в чинному законодавстві не визначено саме поняття електронної ідентифікації. Заповнити прогалину покликаний новий законопроект «Про довірчі послуги», який вводить поняття електронної ідентифікації. Механізмом такої ідентифікації може бути не тільки електронний цифровий підпис, але і простий логін з паролем або авторизація з одноразовим паролем, що приходять у вигляді СМС.

3. Складність опрацювання громадянами певної формації. Звітність влади перед громадянами - один з основних принципів електронного уряду. В нашій державі діє Закон України «Про доступ до публічної інформації», завдяки якому українці також можуть отримати відомості про витрати бюджетних коштів у відповіді на свій запит. Але, як правило, відповіді на такі запити виглядають як набір даних, які звичайному громадянину ні про що не говорять.

4. Обмеженість бюджету. Першочергові завдання у сфері електронного уряду, так само як і способи їх вирішення, добре відомі. Але виділений бюджет не дозволяє реалізувати масштабні

проекти на практиці. Тому сьогодні Держагентство з електронного урядування зайнято більшою мірою розробками політик в цій галузі, які мають бути затверджені у вигляді консенсусу. До кінця 2015 року кількість послуг, що надаються державою громадянам, має скоротитися, а ті, що залишаться, повинні бути чітко формалізовані.

Відтак, підбиваючи підсумок варто зазначити, що реалізація адміністративної реформи на теренах України, зокрема й у сфері адміністративних послуг, є вимогою сьогодення. Проте на шляху її реалізації слід брати до уваги й перепони, які потребують своєчасного виявлення та усунення, що є запорукою розвитку нашої держави як суверенної і незалежної, демократичної, соціальної, правової держави.

Список використаних джерел

1. Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні : указ Президента України від 22.07.1998 № 810/98 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/810/98>.

2. Конституція України : від 28.06.1996 // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

3. Про адміністративні послуги : закон України від 06.09.2012 № 5203-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 32. – Ст. 1705.

4. Про затвердження Положення про Державне агентство з питань електронного урядування України : закон України від 01.10.2014 № 492 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 80. – Ст. 2269.

Одержано 05.04.2015

УДК 351.74:343.34

Віталій Володимирович НОВІКОВ,

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри загальноправових дисциплін

факультету права та масових комунікацій

Харківського національного університету внутрішніх справ

ЩОДО ПРАВОВИХ ЗАГРОЗ ГРОМАДСЬКІЙ БЕЗПЕЦІ

В умовах безперервного науково-технічного прогресу все більшого значення набуває організація контролю з боку суспільства і держави у сфері незаконного або неналежного поводження з матеріальними об'єктами підвищеної небезпеки, у тому числі

© Новіков В. В., 2015